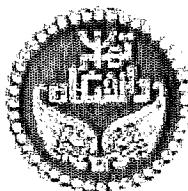
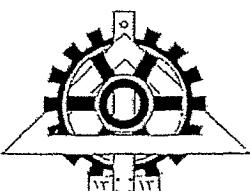


الله

٩٧٢٧٩



دانشگاه تهران  
دانشکده مهندسی عمران، پردیس فنی  
گرایش مهندسی و مدیریت ساخت

## تدوین مدل فازی جهت انتخاب سیستم پیشبرد مناسب پروژه‌ها

استاد راهنما:

پروفسور محمد کارآموز

توسط:

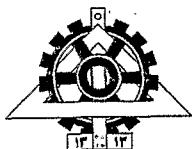
علی مصطفوی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در مهندسی عمران

گرایش مهندسی و مدیریت ساخت

۹۷۵۷

تیر ۱۳۸۷



بسم الله تعالى

دانشگاه تهران  
پردیس دانشکده‌های فنی  
دانشکده مهندسی عمران

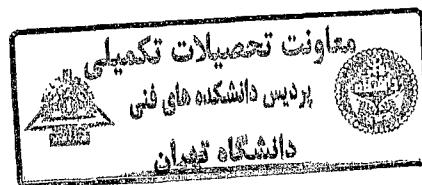
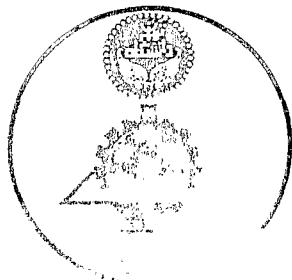
## گواهی دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد

هیأت داوران پایان‌نامه کارشناسی ارشد آقای علی مصطفوی دارانی به شماره دانشجویی ۸۱۰۲۸۵۲۳۹ در رشته مهندسی عمران گرایش مهندسی و مدیریت ساخت را در تاریخ ۱۳۸۵/۰۴/۱۵ با عنوان «تدوین مدل فازی جهت انتخاب سیستم پیشبرد مناسب»

به عدد  
با نمره نهایی  
با حروف  
مشخصه نام  
مشخصه نام  
و درجه  
عاليٰ  
ارزیابی کرد.

ردیف	مشخصات هیئت داوران	نام و نام خانوادگی	مرتبه دانشگاهی	دانشگاه یا مؤسسه	امضاء
۱	استاد راهنمای دوم (حسب مورد) استاد راهنمای دار	دکتر محمد کارآموز	استاد	دانشگاه تهران	
۲	استاد مشاور				
۳	استاد داور داخلی	دکتر غلامرضا هروی	استادیار	دانشگاه تهران	
۴	استاد مدعو	دکتر محمد تقی بانکی	دانشیار	دانشگاه صنعتی امیرکبیر	
۵	نماينده كميته تحصيلات تكميلي دانشکده مهندسي عمران	دکتر عبدالحسيني	استادیار	دانشگاه تهران	

این برگه پس از تکمیل توسط هیأت داوران در نخستین صفحه پایان‌نامه درج می‌شود.



تعهد نامه اصالت اثر

اینجانب علی صفتی تائید می‌کند که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و به دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این نوشه از آنها استفاده شده است، مطابق مقررات ارجاع گردیده است. این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است.

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشکده فنی دانشگاه تهران می‌باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو: علی صفتی

امضاء:



تقدیم به:

پدر فرزانه،

مادر بزرگوار

و همسر همراهانم

که سرچشمهای گذشت، فدایکاری و مظاهر صبر و صفا و درستی هستند و همیشه آرزوی

محققت و پیشرفت مراد ازند و با دعاهای خیرشان همواره مرایاری می دهند.

## تقدیر و تشکر:

برخود فرض می دانم تا از زحمات بی دریغ استاد ارجمند جناب  
آقای پروفسور کارآموز بعنوان استاد راهنمای که اینجانب تحت  
آموزش ایشان به دانشجو تبدیل شدم و گام در عرصه پژوهش  
نهادم قدردانی نمایم. و همواره از خداوند متعال طلب سلامتی و  
طول عمر برای ایشان دارم.

# فهرست ها

## فهرست مطالب

عنوان.....	صفحه
۱-۱- مقدمه.....	۱
۱-۲- زمینه تحقیق.....	۱
۱-۳- اهداف تحقیق.....	۴
۱-۴- ضرورت انجام تحقیق.....	۵
۱-۵- ساختار پایان نامه.....	۵
۱-۶- مقدمه.....	۷
۱-۷- سیستم‌های پیشبرد پروژه.....	۷
۱-۸-۱- سیستم مترافق (سه عاملی).....	۱۵
۱-۸-۲- سیستم مدیریت ساخت به عنوان نماینده کارفرما.....	۱۶
۱-۸-۳- سیستم مدیریت ساخت با ریسک.....	۱۶
۱-۸-۴- سیستم طرح و ساخت.....	۱۷
۱-۸-۵- مقایسه میان سیستم‌های پیشبرد پروژه.....	۱۸
۱-۸-۶- نقش سیستم پیشبرد پروژه در بروز تأخیر در پروژه‌ها.....	۲۲
۱-۸-۷- انتخاب سیستم پیشبرد مناسب پروژه.....	۲۷
۱-۸-۸-۱- روش‌های تحلیل کیفی- تفسیری.....	۲۹
۱-۸-۸-۲- روش مجموعه ساده وزین.....	۳۲
۱-۸-۸-۳- روش تحلیلی سلسله مراتبی (AHP).....	۳۳
۱-۸-۹- شاخص‌های انتخاب سیستم پیشبرد مناسب.....	۳۵
۱-۸-۱۰- نتیجه‌گیری.....	۴۲
۱-۸-۱۱- روش بونیسون.....	۴۳
۱-۸-۱۲- مقدمه.....	۴۳
۱-۸-۱۳- تصمیم‌گیری.....	۴۳
۱-۸-۱۴- ساختار متدولوژی مدل.....	۴۶
۱-۸-۱۵- تصمیم‌گیری چند شاخصه فازی.....	۴۷
۱-۸-۱۶- روش بونیسون.....	۴۹
۱-۸-۱۷- روش بیشترین شباهت به گرینه ایده‌آل (TOPSIS) فازی.....	۵۰

۵۲	۷-۳-تحلیل ریسک در تصمیم‌گیری چند شاخصه فازی
۵۵	۳-۸-۱-مدل تصمیم‌گیری انتخاب سیستم پیشبرد مناسب پروژه
۵۵	۳-۸-۲-تعیین گزینه‌های تصمیم‌گیری انتخاب سیستم پیشبرد مناسب
۵۹	۳-۸-۳-تعیین شاخص‌های تصمیم‌گیری و فاکتورهای انتخاب
۶۲	۳-۸-۴-تعريف و ارزیابی فضای تصمیم‌گیری
۶۲	۳-۸-۵-تعیین میزان تناسب و مؤثر بودن گزینه‌ها نسبت به شاخص‌های تصمیم‌گیری (فاکتورهای انتخاب)
۶۶	۳-۸-۶-تعیین وزن و اهمیت شاخص‌ها و فاکتورهای انتخاب از دیدگاه تصمیم‌گیرنده
۶۶	۳-۸-۷-احتساب نگرش ریسک تصمیم‌گیرنده در انتخاب سیستم پیشبرد مناسب
۶۷	۳-۸-۸-محاسبه‌یتابع عضویت فازی مربوط به مطلوبیت هر یک از سیستم‌های پیشبرد
۶۷	۳-۸-۹-رتبه‌بندی گزینه‌های سیستم‌های پیشبرد براساس ضریب نزدیکی (CC)
۶۸	۳-۸-۱۰-انتخاب مناسب‌ترین سیستم پیشبرد پروژه
۶۸	۳-۹-استفاده از مدل انتخاب سیستم پیشبرد مناسب
۶۹	۳-۱۰-نتیجه گیری
۷۰	۴-۱-مقدمه
۷۰	۴-۲-مطالعه موردنی
۷۲	۴-۳-سیستم‌های پیشبرد در شرکت ملی صنایع پتروشیمی در دوران معاصر
۷۴	۴-۴-نتایج مدل
۹۴	۴-۵-نتیجه گیری
۹۵	۴-۶-مقدمه
۹۵	۵-۱-انتخاب سیستم پیشبرد مناسب
۹۶	۵-۲-کاربرد مدل در طرح‌های عمرانی
۹۷	۵-۳-پیشنهادات

## فهرست اشکال

عنوان .....	صفحه
شکل (۳-۱)- سیر تحول سیستم‌های پیشبرد پروژه .....	۸
شکل (۳-۲)- مؤلفه‌های سیستم تدارک پروژه .....	۱۰
شکل (۳-۳)- ساختار سیستم‌های اصلی پیشبرد پروژه .....	۱۵
شکل (۳-۴)- مقایسه سیستم‌های پیشبرد پروژه .....	۱۵
شکل ۵ - ۲ - مؤلفه‌های روش‌های قراردادی .....	۳۰
شکل (۳-۶)- انتخاب سیستم پیشبرد پروژه بر مبنای پیچیدگی در پروژه .....	۳۲
شکل (۳-۱)- ساختار مدل فازی انتخاب سیستم پیشبرد مناسب .....	۴۷
شکل (۳-۲)- عدد فازی مثالی .....	۵۰
شکل (۱) - اعداد فازی مرتبط با عبارات زبانی .....	۸۰
شکل (۲) - ساختار شماتیک برنامه انتخاب سیستم پیشبرد .....	۸۰
شکل (۳) - تعیین اهمیت شاخص‌ها و گرایش ریسک در پروژه مطالعه موردنی .....	۸۸
شکل (۴) - توابع عضویت مطلوبیت گزینه‌های پیشبرد پروژه .....	۸۹
شکل (۴-۵)- رتبه بندی سه گزینه‌ی برتر برای پیشبرد پروژه .....	۸۹
شکل (۴-۶)- توابع عضویت مطلوبیت سه سیستم برتر .....	۸۶
شکل (۴-۷)- ضریب نزدیکی (CC) سه سیستم برتر .....	۸۷
شکل (۴-۸)- نتایج تحلیل ریسک در پروژه مطالعه موردنی .....	۸۷

## فهرست جداول

عنوان .....	صفحة.....
جدول (۱ - ۲) - مقایسه مزایا و معایب سیستم‌های پیشبرد پروژه .....	۲۱.....
جدول (۲-۲)- علل بروز تأخیر در پروژه‌ها در تحقیقات گوناگون .....	۲۵.....
جدول (۲-۳)- مشخصات تحقیقات انجام شده در ارتباط با انتخاب سیستم پیشبرد پروژه.....	۳۴.....
جدول (۲-۴)- شاخص‌های انتخاب سیستم پیشبرد مناسب.....	۳۸.....
جدول (۲-۵)- شاخص‌های انتخاب سیستم پیشبرد مناسب و تکرار فراوانی آنها .....	۴۱.....
جدول (۱ - ۳)- عبارات زبانی مربوط به گرایش ریسک تصمیم‌گیرنده و اعداد فازی مرتبط با آنها .....	۵۵.....
جدول (۳-۲)- گزینه‌های سیستم پیشبرد در مدل انتخاب سیستم پیشبرد پروژه .....	۵۸.....
جدول (۳-۳) - فاکتورهای انتخاب در مدل انتخاب سیستم پیشبرد پروژه .....	۶۰.....
جدول (۳-۴) - ماتری تصمیم گیری تناسب گزینه‌های پیشبرد به صورت عددی .....	۶۳.....
جدول (۳ - ۵)- مقیاس تبدیل مقادیر کمی میزان تناسب و مؤثر بودن گزینه‌ها به عبارات زبانی .....	۶۴.....
جدول (۱ - ۴)- اهمیت شاخص‌ها در پروژه مطالعه موردی به صورت عبارات زبانی .....	۷۷.....
جدول (۲ - ۴)- اهمیت شاخص‌ها در پروژه مطالعه موردی به صورت کمی .....	۷۸.....
جدول (۳-۴)- ماتریس تصمیم گیری میزان تناسب گزینه‌های سیستم‌های پیشبرد نسبت به فاکتورهای انتخاب با عبارات زبانی .....	۷۵.....
جدول (۴ - ۴) - اعداد فازی مرتبط با عبارات زبانی .....	۸۰.....
جدول (۴-۵)- محاسبه امتیاز گزینه‌های سیستم‌های پیشبرد به صورت عددی .....	۹۰.....
جدول (۶ - ۴)- امتیازات مربوط به سیستم‌های پیشبرد پروژه در روش SMARTS برای پروژه مطالعه موردی .....	۹۱.....

## چکیده

ساخت و ساز یکی از مولفه‌های مهم اقتصاد در دنیا می‌باشد؛ به گونه‌ای که در حدود ۱۰٪ از اقتصاد جهانی را صنعت ساخت و ساز تشکیل می‌دهد. با توجه به اهمیت ساخت و ساز، به کارگیری روش‌های نوین مدیریتی در مدیریت پروژه‌های ساخت از اهمیت زیادی برخوردار است. در این میان، انتخاب سیستم پیشبرد<sup>۱</sup> مناسب برای پروژه‌ها یکی از مهمترین تصمیمات استراتژیک در مدیریت پروژه‌های ساخت می‌باشد. به طوری که انتخاب سیستم نامناسب برای پیشبرد پروژه‌ها می‌تواند منجر به بروز مشکلاتی مانند تأخیر و افزایش هزینه و بروز اختلافات و ادعاهای در پروژه‌ها گردد. این انتخاب که در ابتدایی ترین مراحل پروژه اتخاذ می‌گردد، بر تمامی فرآیندهای اجرای پروژه و هم چنین کارآیی اجرای مراحل پروژه تأثیر می‌گذارد.

باتوجه به اهمیت انتخاب سیستم مناسب، طی سالیان اخیر روش‌های متعددی جهت انتخاب سیستم مناسب ارائه شده است. غالب این روش‌ها، روش‌های کمی بر پایه روش‌های تصمیم گیری چند شاخصه می‌باشند. به کارگیری روش‌های کمی در تصمیم گیری باعث کاهش میزان خطاهای در نتیجه بهبود کیفیت فرآیند تصمیم گیری می‌گردد. با این حال، روش‌های ارائه شده تاکنون جهت انتخاب سیستم پیشبرد مناسب پروژه‌ها برخی ویژگی‌های فضای تصمیم گیری را که عدم قطعیت موجود در فضای تصمیم گیری در تعیین میزان مناسب هر گزینه نسبت به شاخص‌های تصمیم می‌باشد را به احتساب نیاورده‌اند.

در این پایان‌نامه، با احتساب عدم قطعیت موجود در فضای تصمیم گیری انتخاب سیستم مناسب جهت پیشبرد پروژه‌ها، مدلی بر پایه روش تصمیم گیری چند شاخصه فازی ارائه می‌گردد. در این مدل، توابع عضویت مطلوبیت گزینه با استفاده از روش بونیسون تعیین می‌گردند. توابع عضویت به دست آمده برای مطلوبیت گزینه‌های پیشبرد پروژه با استفاده از روش TOPSIS فازی رتبه‌بندی می‌گردند. این مدل هم چنین توانایی احتساب گرایش ریسک تصمیم گیرنده را در فرآیند انتخاب دارا می‌باشد. احتساب گرایش ریسک تصمیم گیرنده به وسیله‌ی تبدیل اعداد فازی به اعدادی فازی مشتق شده‌ی مرتبط با گرایش‌های ریسک مختلف صورت می‌گیرد.

مدل تدوین شده در یکی از پروژه‌های پتروشیمی به کار برده شده است. نتایج حاصل در تطبیق سیستم انتخاب شده برای پیشبرد پروژه براساس تجربه‌ی کارفرما با سیستم پیشنهادی توسط مدل بیانگر توانایی و قابلیت این مدل در انتخاب سیستم مناسب جهت پیشبرد پروژه‌ها می‌باشد.

<sup>۱</sup>-Delivery System

# **فصل اول:**

# **مقدمہ**

**۱-۱- مقدمه**

ساخت و ساز یکی از مؤلفه‌های مهم اقتصاد در دنیا می‌باشد، به طوری که به عنوان مثال، در سال ۱۹۹۹ میلادی سهم ساخت و ساز در اقتصاد جهانی ۳۶۰۰ میلیارد دلار بوده است که این میزان بیش از ٪ ۱۰ اقتصاد جهانی را تشکیل می‌دهد (Batchelor, 2000). با توجه به سهم قابل توجه صنعت ساخت در اقتصاد، لزوم به کارگیری روش‌ها و سیستم‌های نوین مدیریت پروژه به منظور حصول موفقیت‌آمیز اهداف پروژه‌های ساخت بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. یکی از مهمترین تصمیماتی که در سطوح استراتژیک پروژه اتخاذ می‌گردد و بر تمامی مراحل پروژه تأثیر می‌گذارد، انتخاب سیستم پیشبرد مناسب پروژه می‌باشد. برطبق تحقیقات انجام شده، انتخاب نامناسب روش قراردادی و سیستم پیشبرد پروژه می‌تواند به طور متوسط هزینه‌های پروژه را ۵٪ افزایش دهد. (Contractual, 1982)

در این فصل ضرورت انجام تحقیق حاضر به منظور تدوین مدلی جهت انتخاب سیستم پیشبرد مناسب پروژه معرفی می‌شود. در ادامه اهدافی که در این تحقیق مورد نظر می‌باشد، مطرح می‌شوند. در انتهای، ساختار کلی تحقیق در قالب جعبه‌بندی این فصل ارائه می‌گردد.

**۲- زمینه تحقیق**

انتخاب سیستم پیشبرد مناسب پروژه یکی از تصمیماتی است که در ابتدایی‌ترین مراحل پروژه صورت می‌پذیرد. بنابر تعریف (Dorsey 1997) سیستم پیشبرد پروژه فرآیندی است کلی که در قالب آن پروژه طراحی و اجرا می‌گردد. این فرآیند شامل مؤلفه‌های ذیل می‌باشد:

- تعریف دامنه و الزامات پروژه
- تعریف روند انجام فعالیت‌های پروژه
- تعریف الزامات قراردادی و مسئولیت هر یک از عوامل پروژه
- تعیین روابط افراد درگیر در پروژه
- مکانیزم مدیریت زمان، هزینه و کیفیت
- توافق‌نامه‌ها و مستندسازی فعالیت‌ها

## - طراحی و اجرای پروژه

### - خاتمه‌ی پروژه و راهاندازی محصول پروژه

Kumaraswamy (2005) سیستم کلی پروژه<sup>۱</sup> را متشکل از دو سیستم اصلی می‌داند سیستم

تدارک پروژه<sup>۲</sup> و سیستم پیشبرد پروژه، بنابراین، و به منظور موفقیت پروژه، هر دو سیستم می‌بایست به گونه‌ای انتخاب گردد تا پاسخگوی الزامات و ویژگی‌های پروژه و هم چنین نیازهای کارفرما باشند.

پس از آنکه سیستم متعارف (سه عاملی) به عنوان قدیمی‌ترین سیستم جهت پیشبرد پروژه‌ها، با مشکلات و کمبودهای متعددی مواجه گشت، تلاش برای بهبود سیستم‌های پیشبرد افزایش یافت. از این تلاش‌ها می‌توان تحت عنوان «جستجو برای یافتن سیستم بهینه پیشبرد پروژه‌ها» نام برد. پیرامون تاریخچه تحول سیستم‌های پیشبرد می‌توان به پدید آمدن سیستم مدیریت ساخت (عامل چهارم) در دهه ۱۹۶۰ میلادی اشاره کرد. به مرور زمان بررسی و تحقیق در زمینه سیستم‌های پیشبرد پروژه به یکی از موضوعات تحقیقاتی در صنعت ساخت تبدیل گردید. سپس در دهه ۱۹۸۰ تمایل به واگذاری پروژه به مسئولیت‌های مجزا (برای طراحی و ساخت) جای خود را به تمایل به واگذاری پروژه به منبع واحد مسئولیت<sup>۳</sup> داد و مفهوم یکپارچگی<sup>۴</sup> مطرح شد. در نتیجه، این تلاش‌ها به مرور منجر به ظهور سیستم طرح و ساخت شد. با این حال، هیچ یک از سیستم‌های موجود بهینه مطلق نمی‌باشد. بدین معنا که نمی‌توان هیچ یک از سیستم‌های موجود را برای تمامی پروژه‌ها و در تمامی شرایط به کاربرد. بنابراین ترکیبی از سیستم‌های موجود می‌بایست مورد استفاده قرار گیرند. (Gordon 1994). بنابراین، از میان سیستم‌های موجود برای پیشبرد پروژه، مناسب‌ترین سیستم می‌بایست با توجه به الزامات و ویژگی‌های پروژه و هم چنین نیازهای کارفرما انتخاب گردد. این موضوع زمینه پدیدار شدن روش‌هایی را برای انتخاب سیستم مناسب از میان سیستم‌های پیشبرد موجود فراهم آورد.

سیستم‌های اصلی پیشبرد پروژه شامل سیستم‌های متعارف (سه عاملی)، مدیر ساخت به عنوان نماینده کارفرما، مدیرساخت در ریسک، طرح و ساخت، و کلیدگردان می‌باشند. همان گونه که پیش از این بیان

<sup>1</sup> -Project Whole System

<sup>2</sup> -Project Procurement System

<sup>3</sup> -Single Source of Responsibility

<sup>4</sup> -Integrity

گردید، ترکیبی از سیستم‌های اصلی با توجه به شرایط پروژه و نیازهای کارفرما مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(Oyetunji 2001) دوازده سیستم پیشبرد را که ترکیبی از سیستم‌های اصلی هستند را معرفی کرده است.

این دوازده سیستم کامل‌ترین و جامع‌ترین ترکیب از سیستم‌های پیشبرد می‌باشند.

انتخاب سیستم پیشبرد مناسب از میان سیستم‌های موجود می‌بایست با استفاده از روش‌های مناسب صورت پذیرد. تاکنون روش‌های متعددی جهت انتخاب سیستم پیشبرد مناسب توسط محققان ارائه شده است که در فصل بعد معرفی می‌گردد. این روش‌ها که عمدتاً برپایه روش‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه می‌باشند تا حدودی توانسته‌اند پاسخگوی ویژگی‌های فضای تصمیم‌گیری انتخاب سیستم پیشبرد مناسب باشند. با این حال دو ویژگی اصل فضای تصمیم‌گیری انتخاب سیستم پیشبرد مناسب یعنی عدم قطعیت موجود در فضای تصمیم‌گیری و هم چنین ماهیت غیر صریح شاخص‌های تصمیم‌گیری، در روش‌های ارائه شده تاکنون مورد توجه قرار نگرفته‌اند. در نتیجه، روش‌های ارائه شده با کاستی‌هایی همراه می‌باشند که این موضوع سبب کاهش کیفیت نتایج حاصل از این روش‌ها می‌گردد. بنابراین تدوین مدلی جامع که با در نظر گرفتن تمامی ویژگی‌های فضای انتخاب سیستم پیشبرد مناسب، نتایج با کیفیت و قابل اطمینانی را به دست دهد ضروری می‌باشد.

در داخل کشور تاکنون تحقیق قابل ملاحظه‌ای در زمینه‌ی پیشنهاد روشی برای انتخاب سیستم پیشبرد مناسب ارائه نشده است.

با توجه به اینکه افزایش زمان و تأخیر در اجرای پروژه‌ها یکی از معضلات رایج در صنعت ساخت کشور می‌باشد، در این تحقیق و به صورت اجمالی و مختصر نقش سیستم پیشبرد در بروز تأخیرها به صورت کیفی مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. ارزیابی دقیق و کمی نقش سیستم پیشبرد پروژه در بروز تأخیرها نیازمند تحقیقی گسترده‌تر می‌باشد که از دامنه‌ی تحقیق حاضر خارج می‌باشد.

از آنجایی که بخش قابل توجهی از پروژه‌های ساخت در ایران از محل اعتبارات عمرانی تأمین مالی می‌گردد، انتخاب سیستم پیشبرد مناسب در ایران بیشتر برای طرح‌های عمرانی<sup>۱</sup> مطرح می‌باشد. انتخاب سیستم پیشبرد مناسب پروژه به عنوان یکی از تصمیمات مهم و استراتئیک کارفرمایی دولتی هنوز جایگاه

<sup>۱</sup>-Public Projects

خود را در نظام فنی و اجرایی کشور پیدا نکرده است و لزوم تدوین مدلی جامع جهت انتخاب سیستم پیشبرد مناسب کاملاً ضروری به نظر می‌آید.

### ۱-۳-۱- هدف تحقیق

هدف از این پایان‌نامه تدوین و توسعه‌ی مدلی است که با استفاده از آن بتوان مناسب‌ترین سیستم پیشبرد پروژه را با توجه به الزامات و ویژگی‌های پروژه، و هم چنین نیازهای کارفرما انتخاب نمود؛ به گونه‌ای که مدل تدوین شده کاستی‌های مدل‌ها و روش‌های ارائه شده تاکنون را نداشته باشد. تدوین چنین مدلی نیازمند ارزیابی دقیق فضای تصمیم‌گیری انتخاب سیستم پیشبرد مناسب می‌باشد. البته توجه به این نکته ضروری است که در مدل تدوین شده در این تحقیق، مانند مدل‌های ارائه شده‌ی قبلی، انتخاب سیستم پیشبرد مناسب براساس فرض شرایط ایده‌آل بازار<sup>۱</sup> صورت می‌پذیرد. بدین معنی که، فرض براین است که امکان انتخاب هر یک از سیستم‌ها بدون هیچ محدودیتی در شرایط بازار ساخت و ساز وجود دارد و انتخاب سیستم مناسب تنها براساس الزامات و ویژگی‌های پروژه و نیازهای کارفرما صورت می‌گیرد. در صورت وجود محدودیت در انتخاب سیستم پیشبرد، نتایج حاصل از مدل می‌توانند مورد ارزیابی قرار گیرند.

تدوین چنین مدلی با در نظر گرفتن عدم قطعیت‌های موجود و هم چنین عدم صراحت موجود در فضای تصمیم‌گیری باعث افزایش کیفیت خروجی‌های مدل می‌گردد و تصمیم‌گیرنده می‌تواند اطمینان بیشتری به نتایج حاصل از مدل نماید. به کارگیری این مدل در انتخاب سیستم پیشبرد مناسب برای طرح‌های عمرانی کشور می‌تواند باعث بهبود فرآیند اجرای پروژه‌ها گردد.

<sup>1</sup> -Ideal Market condition

## ۱-۴- ضرورت انجام تحقیق

حجم عظیم سرمایه درگیر در طرح‌های عمرانی و زیربنایی و زمان نسبتاً طولانی اجرای طرح‌های عمرانی، مشکلات متعدد مدیریت پژوهه‌ها با هزینه بالاتر از هزینه‌های مصوب پیش‌بینی شده و در زمانی طولانی‌تر، نیاز به توجه بیشتر مسئولین اجرایی و انجام پژوهش‌های بنیادین و کاربردی در حوزه مفاهیم مدیریت پژوهه و به خصوص سیستم‌های پیشبرد پژوهه را آشکار می‌سازد.

ارزیابی سیستم‌های پیشبرد پژوهه در تحقیقات معتبر جهانی بیان‌گر این واقعیت است که عدم توجه به موضوع انتخاب سیستم پیشبرد مناسب و انتخاب سیستم پیشبرد نامناسب می‌تواند سبب بروز اختلافات و کشمکش‌ها و افزایش زمان و هزینه و بسیاری از معضلات دیگر در پژوهه‌ها گردد. براین اساس، روش‌ها و مدل‌های مختلفی تاکنون برای انتخاب سیستم پیشبرد مناسب ارائه شده‌اند. با این حال، این مدل‌ها از برخی ویژگی‌های فضای تصمیم‌گیری انتخاب سیستم پیشبرد مناسب چشم پوشی کرده‌اند، که منجر به کاهش کیفیت نتایج حاصل از آنها و قابلیت اطمینان به نتایج حاصله می‌گردد. در این پایان‌نامه با معرفی مفاهیم سیستم‌های پیشبرد پژوهه و با ارزیابی روش‌های ارائه شده تاکنون برای انتخاب سیستم پیشبرد مناسب و ارزیابی فضای تصمیم‌گیری، مدلی با توجه به تمامی ویژگی‌های فضای تصمیم‌گیری تدوین می‌گردد. این مدل برای تصمیم گیرنده ابزاری سودمند فراهم می‌آورد که وی را در انتخاب سیستم پیشبرد مناسب یاری می‌دهد.

## ۱-۵- ساختار پایان نامه

در این فصل به بیان زمینه و محدوده‌ی تحقیق، تعریف اهداف تحقیق و ضرورت انجام تحقیق پرداخته شد. فصل دوم مشتمل بر مروری بر پیشینه‌ی مطالعات صورت گرفته بر موضوع سیستم‌های پیشبرد پژوهه و روش‌های ارائه شده برای انتخاب سیستم پیشبرد مناسب می‌باشد. در این فصل انواع سیستم‌های پیشبرد مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و سیستم‌های پیشبرد اصلی معرفی می‌گردند. هم چنین نقش سیستم پیشبرد پژوهه در بروز تأخیر در پژوهه‌ها به طور اجمالی معرفی و به صورت کیفی بررسی می‌گردد. در فصل سوم،

متداول‌وژی مورد استفاده در این پایان‌نامه جهت تدوین مدل انتخاب سیستم پیشبرد مناسب تشریح خواهد شد. به علاوه، فرآیند و قدم‌های مدل معرفی می‌گردند و بدین ترتیب ساختار مدل تدوین شده معرفی می‌گردد. در فصل چهارم، ورودی‌های به دست آمده از یک مطالعه موردنی در ارتباط با یک پروژه پژوهشی در مدل وارد می‌گردند و نتایج حاصله مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرند. در فصل پنجم که فصل نتیجه‌گیری و جمع‌بندی می‌باشد، نتیجه‌گیری از تحقیق و ارائه پیشنهادات به عمل می‌آید.

فصل دوم:  
پیشینه مطالعات